

Hilfsproben gemacht

X:426

Hf. Nr. 1 zum Inhaltverzeichnis = 00

Hf. Nr. 3 = 00

" Nr. 4 = 00

" Nr. 9 = 00

Als 00 zur bezeichnen 6

10

DE

CHRISTO,

PERFECTISSIMO BONI PRAECEPTORIS EXEMPLO,

PAUCIS DISSERIT,

ATQVE AD

ACTVM
ORATORIVM

D. XXV. SEPT. ANNI MDCCLIII. HORA II. POST MERID.

IN SCHOLA MAVRITIANA

HABENDVM

MVSARVM PATRONOS ET AMICOS

OFFICIOSE ET REVERENTISSIME

INVITAT

IOANNES EVSTACHIVS GOLDHAGEN, R.

Societatum Latinae et Teuron. Jenens. Goetting. et Bremenf. Sodalıs honorarius.

MAGDEBVRGI,

LITTERIS NICOLAI GÜNTHERI, REG. PRYSS. TYP. AVLIC.

[Jordhagen, Johann Eustachius]

CHRISTO

PHILOSOPHIAE BOVAE

PHILOSOPHIAE

AD

ACTIVAM

ORATORIAM

IN

INSTITUTIONE

HABITUM

PHILOSOPHIAE BOVAE

PHILOSOPHIAE

AD

PHILOSOPHIAE BOVAE

PHILOSOPHIAE

PHILOSOPHIAE

PHILOSOPHIAE

PHILOSOPHIAE

S. I.

Quamquam Christus, seruator generis hu-
mani optimus, maximus, ex quo tempo-
re propheticum munus obire cœpit,
publici doctoris partibus ita functus est, vt, quicumque ad il-
lum accederent, eos omnes rationem viamque salutis doceret,
atque per cunctam Palaestinam circumeundo hominibus prae-
cepta verae sapientiae traderet: * peculiarem tamen scholam
quamdam habuit, in quam duodecim illos, quos, ab opificiis ali-
isque negotiis auocatos, vniuerso terrarum orbi doctrinae cae-
lestis magistros daturus erat, velut intimos et familiares audito-
res adseripit. Vera erat haec spiritus sancti officina, quae scho-
lis inter gentes profanas celebratissimis, Platonis Academiae,
Zenonis Stoa, Aristotelis Lyceo, cum doctrinae veritate et prae-
stantia ac discipulorum immortalibus meritis, tum magistri vir-
tute, sapientia atque dignitate, omnem eripuit gloriam. Sed
A 2 ipfas

* Matth. XI, 1.

ipsas etiam prophetarum scholas, * quae procul dubio optimis institutis floreant, et ministerii sanctioris seminaria erant, haec doctrinae palaestra tanto intervallo reliquit, quanto summus prophetarum ceteris praecelluit omnibus. Siue igitur hunc magistrum spectamus, siue doctrinam eius et disciplinam, siue auditores, muneri omnium et sanctissimo et grauissimo destinatos: perfectiorem nusquam reperiemus scholam.

§ 2.

Equidem praetermissis, quae de altera tertiaque parte non sine fructu aliquo cogitari dicique possunt, ad magistrum scholae illius animum conuertens, perfectissimum boni praeceptoris in eo nobis proponi exemplum, paucis disseram. Neque ab officio meo hoc argumentum alienum puto, neque illis lectu iniucundum, qui, quales homines erudiendae aetati puerili praefici debeant, penitus cognoscere sua interesse iudicant. Quod si qui eorum, quibus docendae regendaeque pubis scholasticae munus datum est, hanc meam scriptionem, non copioso doctrinae adparatu instructam, sed ab optimo animo profectam, legerint: hi mecum, quam longe ab similitudine summi magistri absumus, videbunt ac dolebunt: sed eo ipso doloris sensu, et iusto et sancto, stimulamur, ut ad illum in dies propius accedere conitamur.

§. 3.

Vt igitur intelligatur, perfectiorem scholae magistrum domino nostro ac redemptore fuisse neminem, primo, quae agenda sint praeceptoribus scholasticis, considerandum videtur. Duplicem hominibus finem ab auctore humani generis propositum esse, ut et ipsi certa felicitate potiantur, et aliorum felicitati inferuiant, ex ipsa Dei hominumque natura tam liquido constat, ut vix in dubium vocari queat. Sed quales nascuntur mortales, tales ad nullam rem minus, quam ad procurandam eam sortem ac conditionem, qua vere felices censemur, sunt idonei. Neque enim quae ea bona sint, quorum vsu fru-

* 2 Reg. II, 25. c. IV, 38.

Etque beati viuimus, intelligunt; neque si intelligant, viam illorum potiundorum vident; ac, si videant, quo minus illam ingrediantur, deprauata voluntate et peruersis immoderatisque cupiditatibus impediuntur. Quid igitur factu opus est, vt, qui rudes omnis doctrinae et sapientiae et prono ad vitia animo nascuntur, ex ignorantiae tenebris ad lucem veritatis, atque ab ingenua vitiofitate ad christianam virtutem perducantur. Si parentes omnes ac singuli liberorum mentem emendare et possent et vellent: non opus esset aliena ad rem tam necessariam opera: sed quoniam aliis inscitia ipsorum et improbitas, aliis vitae genus multis laboribus et occupationibus districtum impedimento est, ne ipsi, quos procrearunt, erudire atque iis artibus, quibus et priuata et publica salus comparatur, instruere possint: constituendi erant, qui aliis munus vacui totos sese instituendis pueris adolescentibusque darent, eorumque animos ita excolerent, vt non modo ipsi tum praesentem, tum perennem vitam bene beateque agant; sed reipublicae etiam nauare operam, et communem felicitatem iuuare queant. Ad hanc metam omnes, qui praeceptorum munere funguntur, oculos intendere, ad illam omnibus viribus contendere debent. Quamquam vero, cum vnus non omnia possit, partes officii tam grauis et onerosi inter plures distribuuntur; vt alii elementa litterarum pueris tradant, alii adolescentes ad cognitionem veri bonique vberiore, facultatemque artium et disciplinarum magis et magis prouehant: vniuersos tamen eo conuicti oportet, vt non modo necessariam rerum diuinarum et humanarum intelligentiam consequantur; sed etiam religiosa in Deum pietate, morum honestate et elegancia, prudentiaque vitae ciuilis ad omnem virtutem conformentur. Quis non videt, in eo, qui haec efficere debeat, praeter doctrinae copiam, paternam in discipulos caritatem, docendi et regendi facultatem, fidelitatem et mansuetudinem seueritati coniunctam requiri? Ex his virtutibus, tamquam ex fonte suo, nisi manent omnia, quae scholarum

magistris peragenda sunt, labores vel molestissimi frustra infumuntur, neque ulli diligentiae fructus percipiuntur. Quod si igitur in diuino seruatore nostro summa illa sunt omnia: si amore suos amplexus est integerrimo et tenerrimo; si prudentia in illis docendis gubernandisque usus est maxima; si fide summa illorum felicitati prospexit, et admiranda cum lenitate tum seueritate suorum errata et lapsus castigauit: quis quaeso negauerit, perfectius et illustrius exemplum praeceptoribus scholasticis proponi non posse?

§. 4.

Nam quid primo dicam de amore eximio et ardentissimo, quo summus ille magister in alumnos scholae suae, diuinitus accensus ferebatur? Non in oculis, quod dicunt, sed in medullis illi haerebant, ipsaque vita cariores erant. Tenerrima est parentum in sobolem caritas a natura cunctis insita: vere tamen adfirmare licet, ita nulli patri filios curae cordique esse, ut Christo fuerunt, quos in disciplinam suam receperat. Audiamus ipsius os caeleste ac verissimum. *Quemadmodum, inquit, me amauit pater meus; sic ego vos amo.* Ioh. XV, 19. Quam vehementer suos amet, ostensurus clarissime, amorem patris sui in se filium vnigenam cum suo in duodecim discipulos amore comparat. Quae autem flagrantior vis caritatis cogitetur, quam ea, qua ipsum Dei numen, in quo omnia sunt imensa, filium ex sese ab aeterno genitum, velut alterum se, ut humano loquar more, amplexus in sinu atque deliciis * habuit? Num amorem veniorem et sanctiorem fingere animo possumus? Quemadmodum vero Pater amauit Filium, ita se alumnos disciplinae suae, apostolos, amauisse Sospitator noster, morti cruentae vicinus, testificatur. Omnes atque singulos, ne Iuda quidem excepto, ex animo diligebat, in manibus habebat, ferebat in oculis, ita tamen ut Ioannes, non inuidentibus commilitonibus, praerogatiua quadam huius amoris gauderet, eiusque velut prin-

* Ioh. I, 18.

principatum quemdam teneret. Nonne amantissimus suorum magister, omnibus, qui erudiendis et educandis aliis praefecti sunt, documentum dedit, quo animo in suos quisque thrones esse, quo studio in eos animatus esse debeat? Ecquid haec amoris flamma praeceptoris christiani pectus frigere patiatur? Quis est tam alienus a religione sanctissima, ut nolit, quanto potest studio initari exemplum pulcherrimum atque excellentissimum?

§. 5.

Quicumque igitur docendorum puerorum sustinent officium, hos ipsos tamquam filios suscipiant, complectantur et foueant, nihil illis carius habeant, eorum felicitatem et salutem suam existiment. Nolint vnus quaestus causa, ut mercenarii, labores tolerare, nolint gloriolae vanitati inservire; nolint oblectationibus commodisque suis discipulorum in doctrina atque pietate incrementum postponere; odio, contemptui, despicientiae locus relinquatur nullus. Quodsi tamen quos vident adolescentium vel ingenii praestantia, vel discendi ardore, vel morum probitate atque elegantia reliquis antecellere, eos quidem, ut Seruator noster Petrum, Ioannem, Iacobum, eximia caritate et singulari beneuolentia dignentur, et tamquam dulcissimos alumnos in sinu gestent; neque vero illos, qui cum propter ingenii tarditatem, tum propter industriam remissiores, aut vitae rationem minus emendatam, minus sunt amabiles; amoris sui prorsus expertes esse sinant. Non eodem omnes, qui Christo doctori operam dabant, animo, non eodem ingenio, non iisdem moribus fuerunt: in omnes tamen propensa erat voluntate, ipsumque ludam, hominem auaritiae sordibus contaminatum futurumque ipsius proditorem, paterno studio fouit, quoad ipse se a complexu eius impietate execrabili diuelleret.

§. 6.

Quemadmodum autem, qui ex animo diligunt, amorem hunc non pectore occlusum tenent; sed vultu produnt, sermo-

ne

ne significant, ipsoque opere declarant: ita et religiosi scholarum doctores in hoc elaborant, vt supremi doctoris exemplo, quacunque re possunt, suam in discipulos voluntatem testificentur. Christus ita inuigilabat, cum vniuersi generis humani, suorum discipulorum felicitati, vt eam sanguine et vita sua diuina repararet atque instauraret: et quamquam hoc munere potissimumungebatur, vt nobis ad perennitatis vitae gaudia aditum patefaceret: praesentes tamen suorum necessitates haud neglexit; sed cum vitam ante labore suo tolerauissent, neque iam scholae addicti, magistri sui comites et adhaerentes perpetui, vitam sibi comparare possent; sibi hanc curam demandatam esse voluit, eamque tam diligenter gessit, vt discipuli se nunquam vlla re indigni esse profiterentur. Nobis, quibus docendi prouincia imposta est, amor ille, quo in nostros accendi esse debemus, maxime quidem incitamento sit, vt animos concredita nobis adolescentiae veris aeternisque bonis locupletemus: verum tamen si quos habemus, habemus autem non paucos, qui paupertate pressi spem sui bonam faciunt, eos ita nobis commendatos habeamus, vt inopiae, quantum in nobis est succurramus, nostraque saltem commendatione in hominum locupletiorum gratiam et beneuolentiam insinuemus. Sapientissimus mortalium doctor in scholam suam discipulos vocabat, neque splendore natalium conspicuos, neque diuitiis adfluens; sed homines obscuros, inopes atque contemptos: non quo istos doctrinae caelestis expertes esse vellet; sed quod hos legationi ad vniuersum genus humanum obeundae magis idoneos esse videret: atque vt exemplo esset omnibus, qui scholastica munera gerunt, discipulorum egenorum, in quibus scintillae ingenii et industriae emicent, curam diligentem esse habendam. Institutionis autem cura ad omnes atque singulos, siue summorum virorum, siue infimorum hominum filios, ita pertinet, vt in ea magna fide prudentia et dexteritate versari debeamus. Hac etiam in re Christum ducem habemus optimum.

Quam ii, quos e multitudine delegerat, aliquando nuncii salutis per ipsum partae, et voluntatis diuinæ interpretes futuri essent: illos ita instituit, vt felicitatis humanæ rationem edocti ex erroribus mortales expedire, sanctissima doctrina erudire, viamque, qua ad caelum tenditur, monstrare possent. Nihil iis tradidit, nisi quod eos scire, cum ipsis, tum vniuerso hominum generi expediret maxime. Poterat discipulis multa arcana diuinæ naturæ, multa de rerum primordiis, de mundi originibus, de natura caelestium, de angelorum ordinibus atque muneribus explicare: quis enim Christo intimos arcanae scientiæ recessus paruisse nescit? Sed cum in docendo muneris illius, quod apostolis obeundum erat, rationem haberet: non id egit, vt discipuli inter eruditos Iudaeos, aut philosophos Graecos eximiam quamdam doctrinam iactare atque exquisitæ eruditionis gloriam sibi parare possent; sed vt nihil eorum ignorarent, quorum scientia homines ad salutem æternam imbui oportebat. Qui summum præceptorem, in hac etiam re sequendum esse statuunt, recte faciunt et sapienter. Etiam si quis copiosa et vasta doctrina instructus sit: tamen illam haud immoderate ostentabit, neque opes eruditionis intempestiue expromet. Cui vitæ generi quisque se discipulorum addixerit, quid in obeundis aliquando muneribus vsum certum sit habiturum, quibus rebus vel omnes vel pluri mi ad publicam et priuatam vtilitatem maxime adiuuentur, diligenter cogitans nihil eorum docebit, quæ ipsius quidem ingenii et doctrinae excellentiam atque magnitudinem ostendant, ad ipsum autem scholasticæ institutionis finem nihil adiumenti adferant. Praeclara magistri virtus est scientiam erumpere gestientem premere posse, atque intra illos cancellos, quos sapientes viri scholis potuerunt, sese continere, vtilibusque tantum et necessariis operam dare. Scholæ academicæ, quas Vniuersitates adpellant, atque inferiores, quas variis nominibus Lyceorum, Paedagogiorum et Gymnasiorum insignant, limitibus qui-

busdam prudenter discernuntur. Hos terminos mouere non consultum est. Doctrinam vberiore, et penitiorum rerum cognitionem Academiae dabunt: in ludis nostris si fundamenta eruditionis bene iaciantur, et humanioribus litteris ingenia probe excolantur, satis habeamus. Subtiliores, siue de rebus philosophicis, siue theologicis, disputationes non capiunt adolescentes: quorum captui omnino institutionem ad commodare boni debent praecceptores. Huius etiam prudentiae exemplum magistrorum sapientissimus nobis praeiuit. Cum enim videret discipulos suos praeeconceptis opinionibus de regno Messiae imbutos non omnia percepturos ante, quam ipse crucis supplicio adfectus atque in vitam reuocatus esset: non cuncta caelestis doctrinae arcana patefecit, sed eorum reuelationem in illud tempus, quo maiori spiritus diuini luce collustrati essent, referuauit: id quod ipse his verbis testatur: adhuc multa, inquit, habeo, quae vobis dicam, sed quae nunc ferre nequeatis. Ita nos etiam, quid ferre possint tirones diligenter expendentes, humeros imbecilliores non ultra, quam fas est, oneremus.

§. 8.

Quidquid vero praecipimus, id, qua fieri potest perspicuitate, praecipitur. Quam explanate diuinus magister praeccepta religionis diuinae explicauerit, quantaque claritas docendi fuerit, vel exinde cognoscitur, quod nullum fere caelestis regni mysterium reuelaret, quin illud similitudine aliqua, a rebus vulgo notis et familiaribus ducta, illustraret, sermone vtens simplici et candido. An vero satis habebat, si doctrinam aliquam semel proposuisset? An laboris iterum iterumque sumendi taedium capiebat? Absuit haec vel ignauia vel superbia longissime ab hoc magistro. Repetebat, explanabat inculcabat, instabat, quoad discuterentur tenebrae, et difficultates grauissimae expedirentur. O salutarem et commendandam omnibus docendi rationem! Leues sunt puerorum multo-

torum animi, neque assidue mentem in re praesenti figere queunt: in has illasque cogitationes, vagas et instabiles, tamquam a vento aliquo, facillime impelluntur. Pleni praeterea rimarum sunt, hac atque illac perfluunt. Raro fideli memoria, quae semel tradita sunt, retinentur. Dicta dicto citius evanescent. Insuper multorum indolem tarditas quaedam premit, ut doctrinas vel planissime explicatas aegre percipiant. His tantis incommodis, incrementum eruditionis valde remorantibus, quodnam remedium inueniemus, nisi ut Christum sequamur ductorem, et industria nullis molestiis vincenda institutionem sic urgeamus, ut repetendae saepius explanationis, ut iterandae inculcationis, ut continuandae emendationis nunquam pigeat? Est molestum, fateor, eadem diutius chorda oberrare, mouere semper, neque multum et celeriter promouere. Sed velis, nolis, aliter haec sacra non constant. Quam viam ipsa sapientia tenuit, cur nos miseri homunciones deseramus? Si vno ictu arbores non cadunt; etiam atque etiam ingeminari debet: neque vnumquam est committendum, ut studium nostrum satietate atque taedio repetitionis languescat, vel prorsus intermoriatur. Quodsi discipuli scrupulos sibi aliquos euelli, aut quae non intellexerint, explanari pluribus cupiant: non increpandi, non repellendi, non truci vultu et caperata fronte absterrendi sunt. Audiantur benigne, respondeatur leniter, laudetur studium omnia perspicue cognoscendi, atque eo ipso ad diligentem eorum, quae traduntur cogitationem amice impellantur. Ita sese erga discipulos suos magister optimus gessit, interrogantibusque * nunquam non praesto fuit, neque docendo neque respondendo fatigatus.

§. 9.

Eandem vero constantiam desiderat emendatio corrupti moris: qua in re tanta eluxit benignissimi seruatoris mansuetudo, quantam laudare quam imitari multo est facilius,

B 2

Quam

* Matth, 13, 10, 36, c. 18, 21. c. 19, 10, c. 24, 3.

Quam placide et moderate aberrationes atque offensiones discipulorum tulit! Modo ambitionis stimulos sentientes principatum adfectabant, atque de supremo dignitatis loco inter se contendebant; modo diffidentia abiecti, modo praesidentia elati, modo ira inflammati erant. Quid vero? num in eos acerbè saeuit? num societatis vitae et coniunctionis vinculum rescidit? Non sinebat hoc paterna caritas. Labebantur, erexit; vacillabant, sustentauit; aberrabant, reuocauit; fugiebant, collegit; neque quemquam seueritatis quadam impotentia perdidit. Praeclarissime de officinis doctrinae et pietatis agatur, si huius lenitatis imaginem nemo non magistrorum in animo expressam habeat. Adhuc caeterae virtutes et artes, quas in praeceptoribus esse oportet, doctrinae copia, dicendi facultas, laboris patientia: nisi irae moderatio et facilis ad ignoscendum animus accedat; nisi prudens mansuetudo et tempestiua indulgentia vel improbos et petulantes ferre queat; multum sane de labris fructu deminuetur. Etenim huiusmodi sunt adolescentium ingenia: firmissimis radicibus inhaeret insita ab ipsis parentibus naturae prauitas, quae e paucissimis prima ad virtutem cohortatione euellitur. Saepe incogitantia peccant et leuitate animi; saepe quid rectius sit et honestius, ignorant; saepe prauarum consuetudinum torrente auferuntur: quos omnes si continuo tamquam immedicabilia vulnera recidere velis; nae messem in herba suffoces, multorumque praeclaram indolem, sed auri instar scoriis obiectam acerbitate praepostera extinguas. Alii aliis tardius in viam sanctioris vitae ingrediuntur. Ferendum igitur et sperandum, neque agrestibus conuiciis, impotentibusque obiurgationibus, multo quae minus Orbilianis plagis, alapis, colaphis, in hos est debacchandum, qui contumeliis et verberibus magis exacerbantur, quam emendantur. Domini igitur nostri atque Redemptoris amantissimi clementia versetur ante oculos, ut ne, quos ad frugem perducere cupimus, irae impotentia ad iram prouocemus.

§. 10.

§, 10.

Ergone omnem praecidimus seueritatem? nihilne loci relinquimus castigationi acriori? Longe absum ab hac sententia. Ipsi summi magistri exemplum nos aliud docet. Non is patiebatur, vt molliori indulgentia vitia radices agerent atque adulta confirmarentur. Adiungebat comitati seueritatem, arguebat discipulorum aberrationes, reprehendebat fidei exilitatem, accusabat ambitionem, increpabat animi duritiam; ita tamen, vt omnis haec disciplina ex amore proficisceretur et prudentiae coniuncta esset. Quid nobis faciendum sit, hinc intelligimus. Non conuiuendum vitiosis propensionibus, non indulgendum corruptis moribus, non blandiendum legis diuinae et humanae violatoribus: sed castiganda, impugnanda, premenda improbitas atque ignauia. Ac velut qui valetudinis recuperandae scientiam callent, vbi lenioribus remediis in morbo pertinaci et fere desperato nihil effici vident, acriora adhibent et vehementiora: ita qui morbis animi mederi debent, recte quidem illi lenitate quadam in curando vtuntur; sed cum eam contemni animaduertunt, acerbiores medicinas in subsidium vocant, omnemque rationem inueterata sanandi mala experiuntur. Quodsi autem frustra sunt omnia: cauent tamen ne contagio vitiorum serpat, et latius manans partem trahat sinceram. Sed omnem seueritatem caritas discipulorum ad exemplum perfectissimi praeceptoris apte et decore moderetur.

§. II.

Vnum est addendum: quod nisi a Christo praeceptores discant, cetera omnia minus feliciter euenient. Se ipsum maxime cognosci a discipulis voluit; se aeternum Dei filium, se redemptorem mortalibus promissum, se vnum salutis nostrae auctorem et statorem esse, vt persuaderet suis, in eo maxime elaborauit. Hoc testimoniis sanctorum probauit vatum, miraculisque illustrissimis confirmauit. Quantum apostolorum referebat, vt gloriam Christi certa fide cognitam haberent; tantum

et discipulorum nostrorum interest, hunc illos prophetam, sacerdotem regemque agnoscere, certa fide amplecti, pioque cultu venerari. Qua sapientia, quae sola dux est beatæ vitæ, ut tironum animi instruantur, hanc primam et maxime necessariam sanctissimamque officii sui partem esse præceptores existiment, quam nisi religiose studeant explere, cetera omnis ad virtutem cohortatio solido carebit fructu, atque ad summum non nisi civilis probitatis speciem morumque elegantiam conciliabit.

§. 12.

Ab hoc, quod proposui, perfectissimo boni præceptoris exemplo meam et docendæ iuuentutis et regendæ scholæ rationem tam longe abesse, quam longe conditio mortalium a diuina abest perfectione, meae mihi tenuitatis conscius probe intelligo. Omne tamen studium meum, omnis labor, omnis industria in eo ponetur, ut ad optimi præceptoris similitudinem, quantum Dei adiumento fieri poterit, in dies propius accedam. Quod ut optime faciam, adsit mihi Christus, largitor bonorum omnium, efficiatque ut vitam meam omnem ad ipsius exemplum componam. Reuocet aberrantem, regat dubitantem, firmet imbecillum, impellat tardum, excitet adflatum, bonique aliquid molientem adiuuet atque sustentet. Incendat animum flamma amoris sui, ut, quicumque meae committuntur fidei, eos paterno animo complectar, atque hoc potissimum mihi datum esse negotii existimem, ut salutari scientia collustratos felicitatis æternum perennaturæ aliquando participes videam.

§. 13.

Quod precatus sum a Salvatore Optimo Maximo, id si mihi pro clementia sua annuerit; neque Reuerendissimos ludi Mauritanii Patronos, Maecenates benignissimos, consilii sui poenitebit, neque me mei. Magnum mihi, homini satis tenui, honorem habuerunt, quod in spem adducti, me scholæ huic, cuius incrementis summa cura inuigilant, bene præfuturum esse, et patria euocarunt, atque munere regendæ huius officinæ literariæ

terariae ornatum esse voluerunt. Propensissimam in me voluntatem iam ante, quam huc accederem, clarissimis signis testati, sperare, immo confidere iusserunt, nunquam ipsorum benevolentiam praesidiumque in rebus honestis atque ad emolumenta lycei nostri pertinentibus mihi de futurum esse. Nihil igitur mihi iam faciendum est, nisi ut Deum venerer immortalalem, ut Illustrissimum Ecclesiae Metropolitanae Collegium, quo cum huic ciuitati et vniuersae regioni Magdeburgicae splendor maximus, tum sacris ciuilibusque rebus vtilitas summa adfertur, providentia sua et clementia tueri, & quaecumque vel in toga vel in sago, vel domi vel foris, deliberant, constituunt, gerunt, successu prosperare velit bonorum omnium votis respondente. Perstent ac floreat domus Maecenatum meorum, verusta nobilitate, virtute ac rebus gestis conciliata et conseruata, eminentes, gloriamque generis ad omnem posteritatem egregio publico propagent.

§. 14.

Nunc ad id accedo, quod mihi huius prolusionis occasionem praebuit. Cum audirem, si exercitationes crebrae instituantur oratoriae, multis cum discipulis eorumque parentibus, tum maxime Patronis atque amicis huius palaestrae litterariae, gratum me esse facturum: nolui hanc rem diu differre, sed periculum et ingenii et facultatis meorum facturum, octo alumnis primi ordinis argumenta ac dispositiones sermonum proposui, quos pro viribus elaboratos atque sub censuram meam vocatos, interpositis quibus secundae et tertiae classis discipulis, sunt habituri.

Prodibunt igitur hoc ordine.

1. Augustus Bernhardus Valentinus Herbing, Halberst. Choralis et Praefectus, Mansuetudinem carmine german. eo versum genere, quod ipsi adhuc maxime arrisit, laudabit.
2. Ioannes Fridericus Zwez, Rietnordhusa-Thuring. Choralis de eodem argumento latine tractabit.
- Leopoldus Fridericus Schirmeister, Magdeb. Cl. II. discip. Voluptates sensuum non esse verum bonum ostendet. lat.
3. Bene-

3. Benedictus Wilhelmus Boetger, Magdeb. tempestates aduersas aequo animo esse ferendas, dicit gallice.
Fridericus Gotthilf Rambach, Classis III. discip. Halens. historiam de Abdolonimo ad regnum praeter spem euecto e Curt. IV. l. versibus narrabit germ.
4. Ioannes Christophorus Schroeder, Kuzlebia Thuring. Choralis, de sanctitate fucata germ. dicit.
Curt. Gottfried Vlricus Grünheid, Mesomarch. Cl. II. discip. pessimum ludimoderatoris Falisci factum e Liu. V. c. 27. vers. germ. narrabit.
5. Io. Mathaeus Kaestner, Gothanus, de arcto viaculo doctrinae et eloquentiae lar.
Io. Frider. Gottl. Goldhagen, Nordhus, Cl. II. discip. stulta hominum vota vers. germ. proponet.
6. Io. Gottfried Droege, Magdeb. admiranda et vtilitates navigationis carmine germ. consueto ipsi versuum genere describet.
Ioannes Fridericus Clewitz, Magdeb. Cl. III. alumnus odam de ventis germ. recitabit.
7. Io. Ernestus Aug. Reiche, Magdeburg. pulcritudine corporis non superbiendum esse Italico sermone ostendet.
Frider. Wilhelmus Stockhausen, Magdeb. Cl. II. alumnus, de laude quaedam dicit gallice.
8. Io. Christianus Frider. Goldhagen, Nordhus. naturam Dei vltricem canet german.

Ad quos benigne audiendos, vt, qui musis nostris fauent, frequentes adeste velint, qua decet obseruantia et pietate, rogo atque oro. Dabam Magdeburgi d. 24. Sept. A. O. R. 1753.

155427
AB: 155427

ULB Halle
002 386 95X

3

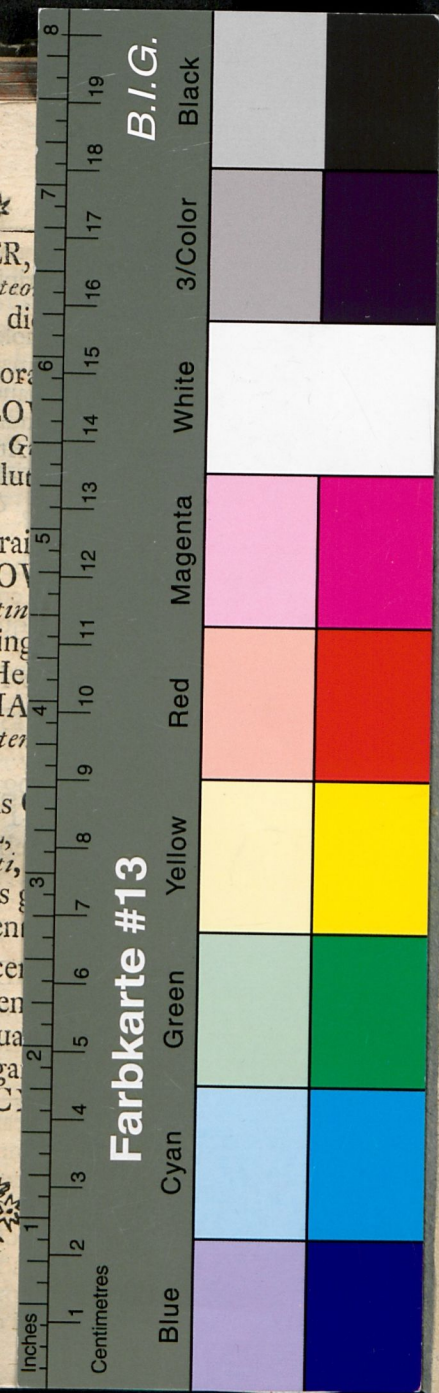
Sl.

n

VD47

DE
CHRISTO,
PERFECTISSIMO BONI PRAECEPTORIS EXEMPLO,
PAUCIS DISSERIT,
ATQVE AD
ACTVM
ORATORIVM

D. XXV. SEPT. ANNI MDCCLIII. HORA II. POST MERID.
IN SCHOLA MAVRITIANA

HABENDVM
MVSARVM PATRONOS ET AMICOS
OFFICIOSE ET REVERENTISSIME
INVITAT

IOANNES EVSTACHIVS GOLDHAGEN, R.
Societatum Latinae et Teuton. Jenens. Goetting. et Bre-
menf. Sodalıs honorarius.

MAGDEBVRGI,
LITTERIS NICOLAI GÜNTHERI, REG. PRVSS. TYP. AVLICI.